

СЕМІНАР 2
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ-ЕКОНОМІСТІВ «ВИЗНАЧЕННЯ УПУЩЕНОЇ ВИГОДИ, АНАЛІЗ ТАРИФНОГО БЕЗТАРИФНОГО ТА ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ У СУДОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ»

Спільний науковий захід ВГО «Союз експертів України», Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу та ГО «Науково-дослідний та консультаційно-практичний центр бізнесу, маркетингу та права»

Програма розроблена для формування професійних компетентностей судових експертів-економістів спеціальностей

11.1 Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності;

11.2 Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій;

11.3 Дослідження документів фінансово-кредитних операцій.

Загальна мета:

Поглиблення професійних знань та практичних навичок судових експертів-економістів щодо визначення та розрахунку упущеної вигоди як елемента економічних збитків, застосування методик оцінювання наслідків порушення договорів, аналізу тарифного і нетарифного регулювання в енергетичному секторі, відображення податкових операцій у межах судово-економічної експертизи, дослідження особливостей ПДВ-операцій за касовим методом та практик податкового планування.

Організатор та модератор: судовий експерт, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва та маркетингу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Голова Ради ГО «Науково-дослідний та консультаційно-практичний центр бізнесу, маркетингу та права» **Ірина ПЕРЕВОЗОВА**

Тривалість: 10 годин лекційних занять та 20 години самостійної роботи.

Загалом 30 годин (1 кредит ЄКТС)

Форма проведення заходів: дистанційна/on-line/платформа Zoom

Обсяг слухачів: до 50 осіб/захід

Результуючий документ: сертифікат

Програма заходів:

Номер заходу	Дата проведення	Тема	Лектор-ментор	Тривалість
1	03.11.2025 10:00	Визначення упущеної вигоди та методика її обрахунку (2 год) <i>Самостійна робота</i> (4 год): 1. Аналіз кейсових завдань.	МАРЧУК Лариса , судовий експерт, аудитор, кандидат економічних наук, доцент, засновниця і CEO ТОВ «Аудиторська фірма «АУДИТ-ЕКСПЕРТ»»	6 год
2	04.11.2025	Аспекти відображення тарифного регламентування діяльності підприємств енергетичної галузі в висновках судово-економічної експертизи (2 год) <i>Самостійна робота</i> (4 год): 1. Особливості підготовки письмових відповідей на умовні запитання експертизи	БУГАЄНКО Оксана , бухгалтер, експерт в питаннях регламентування діяльності підприємств енергетичної галузі в судово-економічній експертизі	6 год
3	05.11.2025	Аспекти відображення нетарифного	БУГАЄНКО Оксана ,	6 год

		регламентування діяльності підприємств енергетичної галузі в висновках судово-економічної експертизи (2 год) <i>Самостійна робота</i> (4 год): 1. Формування фрагментів висновків експертів за кейсовими завданнями.	бухгалтер, експерт в питаннях регламентування діяльності підприємств енергетичної галузі в судово-економічній експертизі	
4	06.11.2025	Розрахунок економічних збитків у наслідок порушення договорів. Аналіз схем заниження/завищення цін на енергоресурси (2 год) <i>Самостійна робота</i> (4 год): 1. Груповий аналіз практичної ситуації та презентація результатів.	МОРОЗОВА Олена судовий експерт, аудитор, кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва та маркетингу ІФНТУНГ	6 год
5	08.11.2025	Балансуючий ринок електричної енергії, сутність господарської операції, нюанси первинних документів, у тому числі застосування заліку зустрічних однорідних вимог, дослідження правомірності відображення податкового кредиту та	ГАНЗЕНКО Інна, судовий експерт, експертка з податкового планування Департаменту податкового обліку і звітності НАК «Укренерго» МОРОЗОВА Олена судовий експерт, аудитор,	6 год

		податкового зобов'язання з ПДВ. Розгляд практичних кейсів взаємовідносин енергозбутових компаній з НЕК «Укренерго» з урахуванням застосування касового методу для господарських операцій згідно абз. 1 п.44 підрозділу 2 Розділу XX Податкового кодексу України (2 год) <i>Самостійна робота</i> (4 год): 1. Груповий аналіз практичної ситуації та презентація результатів.	кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва та маркетингу ІФНТУНГ	
--	--	---	---	--

Компетентності, що формуються за результатами семінару:

1. Загальнопрофесійні компетентності

Нормативно-правова обізнаність	Знання чинного законодавства України у сфері судової експертизи, бухгалтерського обліку, оподаткування, енергетики, фінансово-кредитних та господарських правовідносин.
Аналітичне мислення	Здатність системно аналізувати фінансово-господарські операції, виявляти економічні порушення та моделювати наслідки для сторін договору.
Етична дисциплінарна відповідальність	та Розуміння ролі професійної етики судового експерта, підстав дисциплінарної відповідальності, стандартів доброчесності.
Комунікативна компетентність	Уміння чітко формулювати та аргументувати експертні висновки, ефективно взаємодіяти з органами досудового розслідування, судами, замовниками.

2. Спеціальні (фахові) компетентності

Визначення упущеної вигоди	Здатність застосовувати методики розрахунку упущеної вигоди у випадках невиконання
----------------------------	--

Оцінка економічних збитків	господарських договорів, враховуючи чинники ринку енергоресурсів, інфляцію та сезонність.
Аналіз тарифного та нетарифного регулювання	Вміння встановлювати прямі та непрямі збитки з урахуванням договірних умов, обсягу недоотриманих доходів та зростання собівартості.
Податкове планування в енергетиці	Здатність інтерпретувати рішення НКРЕКП, постанови КМУ та внутрішні накази Міністерства енергетики при дослідженні фінансових показників підприємств енергетики.
Аналіз ПДВ за касовим методом	Знання інструментів легального оптимізування податкових зобов'язань, особливо в контексті державних і змішаних енергетичних компаній.
Відображення висновків у експертних документах	Здатність відтворити схему формування податкового зобов'язання і податкового кредиту за ПКУ.
	Уміння обґрунтовано формулювати експертний висновок із відображенням методичних і розрахункових аспектів у межах процесуальних вимог.

Очікувані результати:

Після завершення семінару учасник **знатиме / вмітиме / буде здатен:**

Знання:

1. Нормативну базу щодо визначення упущеної вигоди (ЦКУ, ПКУ, Методика №14/2021 Мін'юсту, судова практика ВС).
2. Принципи тарифного та нетарифного регулювання у сфері електроенергетики, зокрема вплив рішень НКРЕКП на фінансові результати підприємств.
3. Особливості податкового обліку ПДВ при застосуванні касового методу.
4. Основи податкового планування енергетичних компаній.

Уміння:

1. Розраховувати упущену вигоду з урахуванням альтернативної вартості, дисконтування та втраченої маржі прибутку.
2. Оцінювати вплив тарифних обмежень і нетарифних факторів (акцизи, квоти, держрегулювання) на фінансовий стан підприємства.
3. Визначати правильність формування податкового зобов'язання і податкового кредиту з ПДВ на основі бухгалтерських і первинних документів.

4. Аналізувати схеми ухилення від оподаткування чи штучного завищення тарифів, характерних для ринку енергоресурсів.
5. Використовувати офіційні джерела даних (портал НКРЕКП, податкові реєстри, судові рішення) для аналітичних розрахунків.

Комунікація і професійна поведінка:

1. Дотримуватися стандартів етичної поведінки, уникати конфлікту інтересів.
2. Вести експертну діяльність відповідно до принципів прозорості, об'єктивності та законності.
3. Підвищувати власну кваліфікацію шляхом самонавчання і участі у професійних заходах.